

Korte pleitnotitie t.b.v. zitting 27 oktober 2020

Van Vogelbescherming Nederland en Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland
(zaaknummer: 202000371/1/A3).

1. Tengevolge van het goedkeuringsbesluit kan gebruik worden gemaakt van de vrijstelling om smienten te doden. Volgens het faunabeheerplan (fbp) 6.500 smienten per jaar. Het gaat om een afwijking van het verbod op het doden van vogels uit de Vogelrichtlijn (Vrl). Ingevolge vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie moet de autoriteit die het besluit neemt bewijzen dat aan de gestelde voorwaarden voor afwijking is voldaan en moet het besluit steunen op een nauwkeurige en treffende motivering. Ook moet volgens het Hof het bewijs gebaseerd zijn op beproefde wetenschappelijke kennis en moet de beste relevante kennis beschikbaar zijn voor de autoriteiten op het moment waarop zij vergunningen afgeven.¹
2. Aan deze strikte motiverings- en bewijsplicht is in de vrijstellingsverordening noch bij het besluit tot goedkeuring van het fbp voldaan. Ook het CLM-rapport geeft geen onderbouwing per wildbeheereenheid of er een concrete dreiging van belangrijke schade is. Evenmin toont het aan dat de maatregel niet zal leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding. De blote stelling dat afschot geen substantiële invloed zou hebben op de populatiegrootte van de smient in Zuid-Holland is hiertoe onvoldoende. Provinciale Staten verwees naar GS om e.e.a. te beoordelen in het kader van de goedkeuring van het fbp.
3. Een voorwaarde is dat de maatregel niet mag leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de smient. Onder “staat van instandhouding van een soort” wordt verstaan “effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het Europese grondgebied van de Lid-Staat”. GS en de faunabeheereenheid trachten m.b.v. toepassing van de 1%-norm te onderbouwen dat er geen verslechtering zal zijn. Die norm houdt – kort gezegd – in dat wordt aangenomen dat er geen effect zal zijn op de populatie indien de toegebrachte sterfte niet meer dan 1% is van de natuurlijke sterfte. Volgens het fbp betekent 6.500 dode smienten maar liefst 6% toegebrachte sterfte (p. 25). Deze berekening klopt. GS kwamen in beroep met een tweede berekening op 0,76% toegebrachte sterfte. In die berekening maken GS echter de fout te beoordelen of de toegebrachte mortaliteit al of niet groter is dan 1% van de *totale populatiegrootte* i.p.v. de natuurlijke sterfte.
4. De rechtbank heeft terecht op basis van het deskundigenbericht van Sovon geoordeeld dat er gelet op het voorzorgbeginsel van moet worden uitgegaan dat de extra sterfte additief is. De faunabeheereenheid geeft aan dat het fbp hier ook van uitgaat met het quotoum van 6.500. Dit aantal is gebaseerd op het afschot in de jaren voor 2017. Echter objectieve (wetenschappelijke) gegevens waarmee wordt aangetoond dat deze 6% extra sterfte niet zal leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding ontbreken. Sterker, in het fbp is overwogen “als de afschotmortaliteit wel gedeeltelijk additief is, is aannemelijk dat deze een bijdrage heeft geleverd aan de negatieve populatietrend”. Het oordeel van de rechtbank dat GS onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt dat de staat van instandhouding van de smient niet verder zal verslechteren is naar onze mening juist.
5. De rechtbank volgt terecht de beoordeling van Sovon dat de smient in een matig ongunstige staat van instandhouding verkeert. Sovon heeft in het kader van een opdracht van het toenmalige ministerie van EZ een methodiek ontwikkeld voor de beoordeling van de staat van instandhouding van vogels. Op grond van de wettelijke definitie van gunstige staat van instandhouding in art. 1.1, lid 1, Wnb, op basis van een wetenschappelijke onderbouwing. Zoals in de stukken is te lezen, bleek de smient op verschillende beoordelingsaspecten matig ongunstig te scoren. Beoordeling van het aspect “populatie” vereist een referentiewaarde. Hiervoor hanteert Sovon, net als het ministerie destijds in het profielendocument², het populatieaantal uit de landelijke instandhoudingsdoelstelling. De staat van instandhouding van

¹ o.a. arrest van 23 april 2020, Commissie/Finland, ECLI:EU:C:2020:291, punt 68

² https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Profielen_Actueel/Profiel_vogel_A050.pdf

de vogelsoorten is te vinden op de website van Sovon.

De faunabeheereenheid wijst erop dat er de laatste jaren weer iets meer smienten zijn in Zuid-Holland. Mogelijk speelt daarbij een rol dat er sinds 2017 niet of nauwelijks afschot plaatsvindt. Het is volgens Sovon nog te vroeg om te concluderen dat de achteruitgang die sinds de eeuwwisseling gaande is tot stand is gekomen.

Conclusie

Ik verzoek u om de hoger beroepen ongegrond te verklaren.